

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
t.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

Achterweg 2, 4001 MV Tiel
Postbus 6325, 4000 HH Tiel
Telefoon: (0344) 637 111
Telefax: (0344) 637 299
E-mail: gemeente@tiel.nl
Internet: www.tiel.nl

Tiel : 10 juni 2026
Kenmerk : GZDGT2587252
Onderwerp : Zienswijze ontwerpjaarstukken 2025 en ontwerpbegroting 2027 VRGZ

Geacht bestuur,

Hartelijk dank voor de ontwerpjaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027 die wij van u mochten ontvangen. Deze documenten zijn behandeld in de raadsvergadering van 10 juni 2026. In deze brief geven wij u in een aantal punten onze zienswijze op deze documenten.

Ontwerpjaarstukken 2025

Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde resultaatbestemming, maar willen u tegelijkertijd wijzen op het onderstaande aandachtspunt.

Weerstandscapaciteit en reserve C&R

Na de voorgestelde onttrekking aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) bedraagt deze reserve € 3.040.000. Dit is aanzienlijk lager dan de vastgestelde norm van 5% van de baten. Ten aanzien van de risico's en het weerstandsvermogen wordt opgemerkt dat de ratio tussen weerstandscapaciteit en risico's 0,83 is (was in de jaarrekeningen 2023 en 2024 respectievelijk 0,80 en 0,78). Het weerstandsvermogen voor C&R is dus ontoereikend om de risico's af te dekken. De resultaatbestemming lost de onderliggende financiële spanning niet structureel op. Hierbij ontstaat het risico dat de gemeentelijke bijdrage uiteindelijk hoger kan worden.

Ontwerpbegroting 2027

Samenwerking met raad

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken. De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen. Bij

grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen. Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028.

Hoewel hier in onze zienswijze op de Kaderbrief 2027 aandacht voor is gevraagd, is deze taakstelling in de reactie op de zienswijze op de Kaderbrief 2027 en op de ontwerpbegroting 2027 van de VRGZ, met heldere onderbouwing, niet verwerkt. U geeft aan dat het doorvoeren van bezuinigingen onwenselijk en onverantwoord wordt geacht in relatie tot de maatschappelijke opgaven, zorgwekkende ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en de gevolgen voor de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening. Hoewel de motivatie helder is beschreven, betekent dit dat de financiële opgave bij gemeenten blijft liggen. Wij vragen u de financiële gevolgen voor gemeenten expliciet inzichtelijk te maken.

Indexering

Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten, waarin loon- en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven. Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten andere prijsontwikkelingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringssystematiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Nieuwe ontwikkelingen, opgaven en investeringen

VRGZ staat voor verschillende inhoudelijke opgaven en investeringen. Daarbij is het van belang dat onderscheid wordt gemaakt tussen wettelijke taken, autonome ontwikkelingen en bestuurlijke ambities. Nieuwe ontwikkelingen en investeringen dienen te worden voorzien van een duidelijke financiële onderbouwing inclusief een strategische meerjarenplanning. De VRGZ krijgt te maken met nieuwe taken en opgaven, onder andere op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid en crisisbeheersing. Tegelijkertijd bestaat er onzekerheid over de beschikbaarheid en continuïteit van rijksmiddelen, waaronder de Brede Doeluitkering

Rampenbestrijding (BDuR). Structurele uitgaven mogen niet gebaseerd worden op onzekere of incidentele middelen. Wij verzoeken u actief in het Veiligheidsberaad de noodzaak van aanvullende financiering onder de aandacht te blijven brengen. Met name de nieuwe taken op het gebied van maatschappelijke en digitale weerbaarheid vragen om transparantie over de structurele kosten en om bescherming van de basistaken en reserves. U benadrukt dat het niet versterken van onze basis of het niet opvolgen van landelijke opgaven op het gebied van weerbaarheid leidt tot grotere kwetsbaarheid en uiteindelijk tot hogere maatschappelijke en financiële schade. Proactieve maatregelen zijn daarmee een bestuurlijke verantwoordelijkheid. Een nieuwe robuustere Informatievoorziening-strategie, actief inzetten op het verhogen van maatschappelijke weerbaarheid en het tackelen van continuïteitsvraagstukken zijn hier voorbeelden van. Wij kunnen ons hierin vinden, aangezien dit niet alleen een morele verplichting, maar ook een strategische keuze is om de kwaliteit en continuïteit van de organisatie te borgen. Tegelijkertijd vragen wij aandacht voor de financiering in relatie tot het vastgesteld meerjarenprogramma van weerbaarheid.

Regionaal Beleidsplan 2028-2031

Basistaken komen onder druk te staan door autonome ontwikkelingen, extreme prijsstijgingen en onvoldoende compensatie, terwijl maatschappelijke opgaven en veiligheidsrisico's juist toenemen. Dit is in lijn met rode draad van stijgende opgaven versus onvoldoende middelen. Het is van belang dat de paraatheid en basistaken worden beschermd en dat er binnen nieuw beleid de bestuurlijke risico's inzichtelijk worden gemaakt zodat er ruimte is voor bestuurlijke keuzes. Het advies aan de VRGZ is dan ook om dit mee te nemen bij het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2028-2031 dat momenteel wordt opgesteld, waarin realistische en uitvoerbare opgaven geformuleerd moeten worden met expliciete aandacht voor de financiële positie van gemeenten en actuele maatschappelijke en geopolitieke ontwikkelingen. Dit versterkt de positionering van het Algemeen Bestuur van de VRGZ, zodat het beter in staat is richting te geven aan en te sturen op deze keuzes. Daarmee kan de VRGZ-organisatie worden bestendigd.

Ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ-GGD

De financiële gevolgen van de voorgenomen ontvlechting tussen VRGZ en GGD zijn nog niet volledig inzichtelijk en zullen via een begrotingswijziging volgen. Daarbij is nog onvoldoende duidelijk wat de structurele effecten en frictiekosten zijn en hoe deze verdeeld zullen worden over 2026 en 2027. De verwachte frictiekosten bedragen gezamenlijk € 2,2 miljoen. Wij vragen om een uitgewerkte businesscase met inzicht in de kosten en risico's waarmee de continuïteit van de dienstverlening en de uitvoering van wettelijke taken volledig geborgd blijven.

Graag ontvangen wij na besluitvorming in het algemeen bestuur de vastgestelde stukken.

Namens de gemeenteraad van Tiel,

De griffier,

de voorzitter,

L. de Lange

J. van Egmond